

DRUŠTVO SLOVENSKO- AVSTRIJSKEGA PRIJATELJSTVA V LJUBLJANI

SREČANJE VSEH DRUŠTEV/KLUBOV PRIJATELJSTVA MED SLOVENIJO IN AVSTRIJO V LJUBLJANI (POROČILO)

V Slovenski matici v Ljubljani so se **25. septembra 2010** srečali predstavniki vseh petih Društev slovensko-avstrijskega (DSAP) in avstrijsko-slovenskega prijateljstva iz Dunaja, Gradca, Celovca, Maribora in Ljubljane. Na povabilo organizatorja Srečanja, Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva (DSAP) iz Ljubljane, ki je financiralo stroške dvorane in ogleda ljubljanskega gradu, so se jim pridružili tudi predstavniki obeh Klubov Koroških Slovencev iz Maribora in Ljubljane ter Kluba Korošcev iz Ljubljane. Poseben poudarek je bil na obeležitvi Evropskega dneva jezikov, zato so na Srečanje povabili tudi **dr. Lucijo Čok iz Kopra**, da spregovori o tem pomembnem dnevu.

Koordinator Srečanja, prof. **Lovro Sodja**, tajnik DSAP iz Ljubljane, je uvodoma pozdravil sedemdeset članov upravnih odborov in članov društev iz osmih društev in klubov, med katerimi so bili tudi **dr. Vincencij Rajšp**, direktor Slovenskega znanstvenega instituta na Dunaju, **dr. Ferdinand Mayrhofer-Grünbühel**, nekdanji avstrijski veleposlanik v Ljubljani in gospod **Willi Richter**, direktor Evropske hiše iz Gradca.

Prisotne je pozdravil tudi domačin, **prof. Milček Komelj**, predsednik Slovenske matice v Ljubljani.

Prvi govornik, **dr. Peter Vencelj**, je kot **predsednik DSAP Ljubljana** povedal, da je bilo društvo ustanovljeno leta 1992 z namenom tesnejšega sodelovanja s sosednjimi deželami Koroško in Štajersko ter Dunajem. Največ je sodelovanja na kulturnem področju; pri tem je izpostavil organizacijo Koroških kulturnih dni, ki so jih letos organizirali že osmič in na katerih nastopajo koroški Slovenci na glasbenem, likovnem in gledališkem področju. Društvo organizira tudi razna predavanja in strokovne ekskurzije v zamejstvo. Vsako leto izdajo tudi bilten »Srečno, sosed«, v katerem so poročila in fotografije o delovanju društva v preteklem letu. Letos so organizirali uspešen izlet na Vrbsko jezero, v Sveče (galerija Gorše) in si ogledali romarsko cerkev v Podgorju pri Šentjakobu. Oktobra bodo organizirali izlet v Furlanijo. Dr. Vencelj ugotavlja, da je treba društvo pomladiti.

Druga govornica, **mag. Ivanka Gruber**, **predsednica društva »Avstrijsko-slovensko prijateljstvo« iz Gradca** (ustanovljeno leta 1993) je predstavila zlasti sodelovanje z Literarno hišo in galerijo RRRudolf v Mariboru, z društvom umetnikov Werkbund iz Gradca, z Institutom za slavistiko in z društvom »Ideja mesta v Gradcu«; sodelujejo tudi s Pavlovo hišo v Potrni/Laafeld, kjer je sedež Kulturnega društva člen VII. Med pomembne dogodke štejejo predstavitev del mladih »Srečanje in ustvarjanje« leta 2008 v Gradcu. Leta 2008 so organizirali tudi prvo Srečanje treh društev prijateljstva na Dunaju. Letos so organizirali že razstavo »Otroška likovna ustvarjalnost« v Gradcu in predavanje »Kemijaska varnost v EU in vloga žensk pri njenem izvajanju« v Hiši umetnikov v Gradcu. Predsednica vabi vse na Gala večer prijateljstva, ki bo 13.11. v hotelu Bokan v Gradcu.

Avstrijsko-slovensko družbo na Dunaju, ki je bila ustanovljena leta 1991, je predstavila generalna tajnica **Milka Hudobnik**. Družbi predseduje nekdanji avstrijski minister dr. Caspar Einem. Družba je veliko pripomogla, da so ustanovitev Republike Slovenije podprli številni avstrijski politiki. Na Dunaj vabijo ugledne slovenske umetnike (simfonični orkester Slovenske filharmonije, Dubravko Tomšič-Srebotnjak, Bernardo Fink-Inzko ...) in od leta 2004 organizirajo tudi odmevna predavanja uglednih slovenskih politikov. Ob 200-letnici slovenistične katedre na graški Univerzi je predaval dr. Ludvik Karničar, ob 90-letnici koroškega plebiscita pa bo predaval dr. Ferdinand Mayrhofer-Grünbühel

Delovanje DSAP iz Celovca je zelo na kratko predstavil **tajnik Josej Picej**. Sodelujejo s sorodnimi društvi, zlasti z DSAP Ljubljana, katerim so pomagali pri organizaciji izleta na Vrbsko jezero. Prihodnji mesec bodo izvolili novo vodstvo društva.

DSAP Maribor (ustanovljeno leta 1992) je predstavil **predsednik Boris Gabrijan**. Organizirali so več prireditev in izletov po Sloveniji in Avstriji, n.pr. razstave slovenskih likovnih umetnikov in fotografov. Zelo dobro sodelujejo z Evropsko hišo v Gradcu (vodja Vili Richter), z društvom Werkbund v Gradcu, s Pokrajinskim arhivom Maribor in z Veleposlaništvom Avstrije v Ljubljani. Prirejajo tradicionalna pustovanja, kostanjev piknik in sodelujejo na prireditvah Alpe Adria.

Klub koroških Slovencev v Mariboru, ki ga je predstavil **podpredsednik dr. Danijel Grafenauer**, je bil kot pododbor ustanovljen leta 1928, nakar se je leta 1976 osamosvojil. Ves čas deluje na kulturnem povezovanju koroških Slovencev z obeh strani meje. Združuje okoli 100 članov, potomcev koroških Slovencev. Pri tem tesno sodeluje s Klubom koroških Slovencev v Ljubljani, s katerim sta leta 2007 prejela v Celovcu skupno Tischlerjevo nagrado. Vsako leto organizirajo Koroške kulturne dneve in skupno z ljubljanskim klubom izdajajo revijo Koroški vestnik.

O **ljubljskem Klubu koroških Slovencev** je spregovoril predsednik **prof. Janez Stergar**. Od ustanovitve leta 1928 dalje skrbijo za pomoč zamejskim koroškim Slovencem (knjige, glasbila, štipendije) in za gostovanja kulturnih skupin. Med 300-timi člani je zadnja leta tudi mnogo Slovencev, ki niso več sorodstveno povezani s Koroško. Z elektronskimi okrožnicami obveščajo javnost na preko 550 naslovov v Sloveniji in v zamejstvu o vseh večjih prireditvah zamejcev v Avstriji in v Italiji. Zlasti je pomembna pomoč pri snemanju dokumentarnega filma TV Slovenija o dr. Angeli Piskernik, prvi slovenski doktorici naravoslovja. Ustanovili so tudi mešani pevski zbor koroških študentov v Ljubljani.

Klub Korošcev v Ljubljani združuje Korošce iz slovenskega dela Koroške, ustanovljen je bil leta 1993. Od leta 1998 dalje ga vodi **predsednik mag. Janko Arah**. Organizirajo razne prireditve, med katerimi je najpomembnejši Koroški ples v hotelu Slon v Ljubljani, na katerem redno sodelujejo glasbene skupine iz avstrijskega dela Koroške. Enkrat mesečno se zberejo v Rdeči dvorani lokala Slamič na »okrogli mizi«, kjer se jim predstavijo ugledni gosti s predstavitev različnih tem, predvsem iz slovenske in tudi iz avstrijske Koroške. Organizirajo izlete po domovini in po avstrijski Koroški ter izdajajo vsakoletni Bilten društva.

Po referatu **dr. Lucije Čok** iz Društva za uporabno jezikoslovje Slovenije z naslovom »Jeziki danes – sredstvo ali vrednota sporazumevanja in sobivanja« kot prispevek k Evropskemu dnevu jezikov (26.9.), je sedemdeset članov društev in klubov podprlo predlog Lovra Sodje, da pristopijo k **projektu Botrstvo večjezičnosti**, ki sta ga na Alpsko-jadranski univerzi v Celovcu predlagala **Bernard Sadovnik**, predsednik Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk in brigadir **Willibald Liberda**, nekdanji koroški deželni poveljnik žandarmerije. Projekt so kot botri podprle tri ugledne smučarske osebnosti iz Avstrije (**Armin Assinger**), Slovenije (**Bojan Križaj**) in Italije (**Babriella Paruzzi**). **Od njih se pričakuje, da se s svojim imenom zavzemajo za večjezičnost, da sami osvojijo dodaten jezik, da se v javnosti izrekajo za večjezičnost in da skrbijo, da se bo s ponudbo tečajev za razne jezike, predvsem za jezik sosedov, širil krog večjezičnosti. Več o tem je možno izvedeti na www.mehrsprachigkeit.at.**

Vsi udeleženci Srečanja so nato obiskali tudi Državni zbor, kjer jih je v imenu Skupine prijateljstva z Avstrijo v Državnem zboru pozdravil podpredsednik Državnega zbora **dr. France Cukjati**. Nato so si ogledali še ljubljanski grad.

Poročilo pripravil:
Lovro Sodja , tajnik DSAP Ljubljana

Log pri Brezovici, 30.9.2010